

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Dit besluit strekt tot aanpassing van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen (hierna: BuWav) in verband met het wegnemen van knelpunten betreffende respectievelijk de mogelijkheden voor het verrichten van medezeggenschapsactiviteiten en bestuursfuncties door buitenlandse studenten en het maximale aantal uren dat buitenlandse studenten die een opleiding volgen aan een Academie van Bouwkunst mogen werken.

Daarnaast wordt met deze wijziging geregeld dat familie- of gezinsleden van zelfstandigen in het bezit worden gesteld van een aantekening als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wet arbeid Vreemdelingen (hierna: Wav) en derhalve in staat zijn om te werken op de Nederlandse arbeidsmarkt zonder dat zij in het bezit hoeven te zijn van een tewerkstellingsvergunning of gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid (twv of gvva). Ook wordt geregeld dat een vreemdeling waarvan het doel van het rechtmatige verblijf verband houdt met de terminale fase van een ziekte van die vreemdeling, geen vrije toegang heeft tot de arbeidsmarkt. Dit wordt eveneens geregeld voor de afhankelijke gezinsleden van de in de vorige zin genoemde categorie vreemdelingen.

Vrijstelling tewerkstellingsvergunningsplicht voor medezeggenschapsactiviteiten en bestuursfuncties door buitenlandse studenten

Verschillende universiteiten hebben aangegeven dat de bereikbaarheid van medezeggenschap en het uitoefenen van bestuursfuncties binnen de universiteit voor studenten van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) een knelpunt is. Op grond van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) treft het bestuur van een bekostigde instelling voor hoger onderwijs voorzieningen voor de financiële ondersteuning van een bij die instelling ingeschreven student die in verband met het verrichten van hiervoor genoemde activiteiten studievertraging heeft opgelopen of naar verwachting zal oplopen.

Voor studenten van buiten de EER die in Nederland studeren en een verblijfsvergunning voor studie hebben, zijn op grond van de Wav alleen mogelijkheden neergelegd voor het doen van een stage en voor het hebben van een bijbaan: zij mogen een stage doen zonder dat een tewerkstellingsvergunning (TWV) nodig is en mogen – met TWV - maximaal 16 uur per week betaalde 'arbeid van bijkomende aard' verrichten.

Medezeggenschapsactiviteiten en bestuursfuncties vallen buiten deze twee categorieën. Ingevolge de Wav worden dergelijke activiteiten echter wel aangemerkt als arbeid waarvoor in beginsel een TWV nodig is die door de onderwijsinstelling zou moeten worden aangevraagd.

De regering acht het van belang dat ook studenten van buiten de EER gebruik (kunnen) maken van het recht op medezeggenschap of een bestuursfunctie kunnen uitoefenen, zonder dat zij afhankelijk zijn van het aanvragen van een TWV door de onderwijsinstelling. Het is belangrijk dat zowel nationale als internationale studenten in gesprek gaan over beleid dat binnen de instelling wordt gevoerd (bijvoorbeeld op het gebied van internationalisering).

Voor medezeggenschapsactiviteiten en bestuursfuncties door studenten van buiten de EER is een vrijstelling van de TWV-plicht opgenomen om op deze wijze de toegankelijkheid en bereikbaarheid van medezeggenschap en bestuursfuncties te waarborgen.

Uitbreiding aantal uren arbeid door buitenlandse studenten Academie van Bouwkunst

Zes Academies van Bouwkunst hanteren voor de masterfase een onderwijsmodel waarin studie en arbeid worden gecombineerd, het zogenaamde 'concurrent model'. Studenten moeten minimaal 840 uur beroepservaring per jaar opdoen. Zij werken maximaal vier dagen per week en volgen één dag onderwijs. Studenten voldoen na het afronden van de opleiding aan de eis van twee jaar werkervaring voor een inschrijving in het architectenregister. Aanvankelijk konden studenten van buiten de EER niet worden toegelaten tot Nederland om een dergelijke studie te volgen omdat onder meer de Wav het werk niet toestond dat deze studenten in het kader van hun opleiding moeten verrichten.

Via een wijziging van het BuWav per 5 oktober 2016¹ is het mogelijk gemaakt dat werkgevers die deze studenten tewerkstellen geen TWV meer nodig hebben. Werkgevers van deze studenten kunnen volstaan met notificatie van studenten die voor hen werken. Studenten mogen maximaal 20 uur per week werken en de werkgever moet de werkzaamheden melden bij UWV. De regeling is van toepassing op de instroom van de eerste 50 studenten per studiejaar.

Uit de ervaringen van de Academies van Bouwkunst met de regeling, zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen. De strikte hantering van maximaal 20 uur per week arbeid leidt in de praktijk tot een belemmering voor studenten van buiten de EER om een studie aan een Academie van Bouwkunst te kunnen doen. Dit komt bijvoorbeeld doordat werkgevers er vanuit bedrijfseconomisch oogpunt de voorkeur aan geven om studenten van een Academie van Bouwkunst voor 32 uur per week in plaats van 20 uur per week aan te nemen. Studenten van buiten de EER hebben ten opzichte van de overige studenten minder kans op het vinden van een geschikte werkkring. Daarnaast hebben niet-EER-studenten weinig flexibiliteit om afwisselend meer of minder te werken. Het totaal aantal uren kan verspreid worden over de vier jaren, maar dat geldt niet voor niet-EER-studenten. Ook is 20 uur werken per week vaak niet genoeg om de juiste werkervaring (als bijvoorbeeld projectleider) op te doen.

Om deze belemmering weg te nemen wordt het aantal uren dat studenten mogen werken verhoogd van 20 naar 32 uur. Hiermee worden studenten van buiten de EER dezelfde mogelijkheden geboden als de overige studenten en hebben zij de nodige flexibiliteit om de vereiste beroepservaring op te doen. Het beleid gericht op het versterken van de kenniseconomie, wordt hiermee verder ondersteund.

Familie- of gezinsleden zelfstandigen

Op dit moment mogen familie- of gezinsleden van vreemdelingen die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning onder de beperking "zelfstandige" alleen in Nederland als zelfstandige werken. Onderzoek² wijst uit dat het aantal buitenlandse zelfstandigen dat in Nederland wil blijven sterk wordt beïnvloed door de mogelijkheid voor partners om te kunnen werken. Om het vestigingsklimaat voor ondernemers te bevorderen wordt met deze wijziging geregeld dat familie- of gezinsleden van buitenlandse zelfstandigen kunnen werken zonder in het bezit te hoeven zijn van een TWV of gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid (GVVA).

Vreemdelingen in terminale fase van hun ziekte en hun gezinsleden

Vreemdelingen kunnen vanwege medische gronden in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning regulier. De voorwaarden hiervoor zijn opgenomen in het Vreemdelingenbesluit 2000 en de Vreemdelingencirculaire 2000. Vreemdelingen die terminaal ziek zijn, vallen niet onder dit beleidskader. De Immigratie- en

¹ Stb. 2016, 347.

² Werkgroep warm welkom talent, *City deal warm welkom talent*, Den Haag, mei 2017 en Regioplan beleidsonderzoek, *Aantrekkelijkheid van Nederland voor kennismigranten*, Amsterdam, november 2018

Naturalisatiedienst legde zaken van vreemdelingen die terminaal ziek zijn en geen verblijfsrecht in Nederland hebben, tot dan toe voor aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, met het verzoek om gebruik te maken van zijn discretionaire bevoegdheid.

Het vervallen van die bevoegdheid van de Staatssecretaris heeft geleid tot het vormgeven van beleid voor de categorie vreemdelingen die zich in de terminale fase van een ziekte bevinden.³ Zo kunnen mensen die terminaal ziek zijn, gebruik maken van de rechten en voorzieningen die voortvloeien uit het bezit van een verblijfsvergunning, en kunnen familie- of gezinsleden bij hen verblijven. De vergunning wordt verleend op grond van artikel 3.48, tweede lid, aanhef en onder b, van het Vreemdelingenbesluit 2000, juncto artikel 3.24aa, eerste lid, aanhef en onder d, van het Voorschrift Vreemdelingen 2000. Tevens is op dit punt paragraaf B8/12 van de Vreemdelingencirculaire 2000 van belang. Er wordt een vergunning afgegeven onder de beperking "tijdelijke humanitaire gronden".

Op grond van artikel 2, onderdelen g en h, van het BuWav hebben deze groep en hun gezinsleden vrije toegang tot de arbeidsmarkt. Met dit besluit wordt dit gewijzigd en wordt in het BuWav geregeld dat aan deze groep en hun gezinsleden, vanwege de aard en het zeer tijdelijke karakter van de vergunning, niet langer de aantekening "arbeid vrij" wordt verleend.

Handhavingstoets

PM

Regeldruk

PM

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A (artikel 1f BuWav)

Activiteiten in het kader van medezeggenschap en bestuursfuncties door studenten van buiten de EU/EER en Zwitserland die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning 'studie', worden vrijgesteld van de TWV-plicht. Voor een heldere afbakening van de vrijgestelde activiteiten wordt aangesloten bij artikel 7.51, tweede lid, onder a WHW, waarin de activiteiten zijn beschreven waarvoor het bestuur van een bekostigde instelling voor hoger onderwijs voorzieningen treft voor de financiële ondersteuning van een bij die instelling ingeschreven student die in verband met het verrichten van de genoemde activiteiten studievertraging heeft opgelopen of naar verwachting zal oplopen.

Onderdeel B (artikel 1m BuWav)

Het aantal uren dat studenten van buiten de EER die een opleiding doen aan een Academie van Bouwkunst mogen werken, wordt verhoogd van 20 naar 32 uur. Voor het overige blijven alle voorwaarden van de regeling ongewijzigd, en moet het gaan om werk binnen de kaders van de opleiding aan een Academie van Bouwkunst.

³ Besluit van 8 april 2019 tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000, in verband met de aanpassing van enkele regels voor de beoordeling van verblijfsaanvragen (Stb. 2019, 143), Regeling van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 26 april 2019, houdende wijziging van het Voorschrift Vreemdelingen 2000 (honderddrieënzestigste wijziging) (Stcrt. 2019, 24697) en Besluit van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 29 april 2019, houdende wijziging van de Vreemdelingen-circulaire 2000 (Stcrt. 2019, 24564).

Onderdeel C (artikel 2 BuWav)

Met de toevoeging van een vierde subonderdeel aan artikel 2, onderdeel a, van het BuWav wordt een familie- of gezinslid van een vreemdeling met een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd onder de beperking van "zelfstandige" op grond van artikel 4, tweede lid, onderdeel c, van de Wav, vrijgesteld van de TWV- of GVVA-plicht.

Daarnaast wordt in artikel 2, onderdeel g geregeld dat vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven op grond van een verblijfsvergunning onder de beperking "tijdelijke humanitaire gronden" die terminaal ziek zijn uitgezonderd worden van het krijgen van een aantekening als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wav. Deze uitzondering werkt door in artikel 2, onderdeel h, waarin de afhankelijke gezinsleden van de onder g genoemde vreemdelingen zijn opgenomen, zodat ook de afhankelijke gezinsleden van terminaal zieke vreemdelingen, zijn uitgezonderd van de aantekening als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wav.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

CONCEPT